

โส กร เทวสิภ พิมพิสราชาชน ปาโต อฏฐติ สมนปุปผนาพีหิ อุปฏฐทนต์ อฏฐฏฐกหาปณ ลมติ ๑

ได้ยินว่า (อ. นายมาลาการ) นั้น บำรุงอยู่ ซึ่งพระราชพาพระนามว่าพิมพิสรา ด้วยทะนานแห่งดอกมะลิ ท. แปร ในเวลาเช้า เทียว ย่อมได้ ซึ่งกหาปณะแปดและแปด ท. ทุก ๆ วัน ๑

อถกทิวส ตสฺมี ปุปผานิ คเหตุวา นคร วิภูจุมตเต, ภควา มหาภิกขุสงฆปริวโต จพพณณรสิโย วิสสุชเชนโต มหตา พุทธานุภาเวน มหติยา พุทธสิฟุทาย นคร ปินุทาย ปาวสิ ๑

ครั้งนั้น ในวันหนึ่ง (ครั้นเมื่อนายมาลาการ) นั้น เป็นผู้ล้ากว่าถือเอา ซึ่งดอกไม้ ท. แล้วจึงเข้าไปแล้ว สู่พระนคร (มีอยู่), อ. พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้อันหมู่แห่งภิกษุหมู่ใหญ่แวดล้อมแล้ว ทรงเปล่งอยู่ ซึ่งพระรัศมีอันมีวรัณณะท. ได้เสด็จเข้าไปแล้ว สู่พระนคร เพื่อก่อนเข้า ด้วยอาณูภาพแห่งพระพุทเจ้า อันใหญ่ ด้วยอันเยื้องกรายแห่งพระพุทเจ้า อันใหญ่ ๑

ภควา หิ เอกทา จพพณณรสิโย จิวเรน ปฏิจจาเหตุวา อญตโร ปินุทปาทิโก วิย วิจรติ ตีสโยชนมคฺคํ องคฺคิมลสฺส ปจฺจุคฺคมนํ คจฺจนโต วิย, เอกทา จพพณณรสิโย วิสสุชเชนโต กปิลวตฺตูปวเสนาทิสฺส วิย ๑

จริงอยู่ ในกาลบางคราว อ. พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงปกปิดแล้ว ซึ่งพระรัศมีอันมีวรัณณะท. ด้วยจีวร ย่อมเสด็จเทียว ไป รวากะ อ. ภิกษุผู้มีอันเทียวไปเพื่อก่อนเข้าเป็นวัตร รูปใดรูปหนึ่ง รวากะว่า เสด็จไปอยู่ สู่ที่เป็นที่ต้อนรับ ซึ่งพระองค์ ลิมล ลั่นหนทางมีโยชนสามสิบเป็นประมาณ, ในกาลบางคราว ทรงเปล่งอยู่ ซึ่งพระรัศมีอันมีวรัณณะท. (ย่อมเสด็จ เทียวไป) รวากะว่า (เสด็จไปอยู่) (ในกาล ท.) มีกาลเป็นที่เสด็จเข้าไปสู่พระนครชื่อว่ากบิลพัสดุ์เป็นต้น ๑

ตสฺมีปิ ทิวเส สรีโรโต จพพณณรสิโย วิสสุชเชนตา มหตา พุทธานุภาเวน มหติยา พุทธสิฟุทาย ราชคหํ ปาวสิ ๑

ในวัน แม่นั้น (อ. พระผู้มีพระภาคเจ้า) ทรงเปล่งแล้ว ซึ่งพระรัศมีอันมีวรัณณะท. จากพระสรีระ ได้เสด็จเข้าไปแล้ว สู่พระนครชื่อว่าราชคฤห์ ด้วยอาณูภาพแห่งพระพุทเจ้า อันใหญ่ ด้วยอันเยื้องกรายแห่งพระพุทเจ้า อันใหญ่ ๑

อถ มาลาการโร ภควโต (P135) รตนคฺคิยาภณจณคฺคิยสทิสํ อตฺตมาวํ ทิสฺวา ทวตฺตีสมหาปฺริสทกฺขณปฏฺฏิมนชิตํ อสตียานุพฺพณชนสิริโสภคํ โอโลเกตฺวา ปสนฺนจิตโต “กินฺนุ โข สตฺถุ อธิการํ กรโหมติ จินฺตเตวา อญฺญํ อปสฺสนโต “อิมหิ ปุปฺเพหิ ภควนฺตํ ปุชฺเชสฺสามิติ จินฺตเตวา ปฺน จินฺตสิ “อิมานิ รณฺโณ นพฺพทํ อุปฺปจฺจานปุปฺผานิ, ราชา อิมานิ อลภนฺโต มํ พนฺธาเปยฺย วา สวตาเปยฺย วา รณฺโณโต วา ปพฺพาเชยฺย, กินฺนุ โข กรโหมติ ๑

ครั้งนั้น อ. มาลาการ เห็นแล้ว ซึ่งอรรถภาพ ของพระผู้มีพระภาคเจ้า อันเช่นกับด้วยแก้วอันมีค่าและทองอันมีค่า แลดูแล้ว (ซึ่งอรรถภาพ) อันประดับเฉพาะแล้วด้วยลักษณะแห่งมหาบุรุษสามสิบสอง อันเลิศด้วยความงามด้วยพระสิริคืออนุ พยัญชนะแปดสิบ ผู้มีจิตเลื่อมใสแล้ว คิดแล้ว ว่า “(อ. เรา) จะกระทำ ซึ่งการบูชาอันบุคคลพึงกระทำยิ่ง แก่พระศาสดา อย่างไร หนอแล” ดังนี้ ไม่เห็นอยู่ (ซึ่งวัตถุ) อื่น คิดแล้ว ว่า “(อ. เรา) จักบูชา ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ด้วยดอกไม้ ท. เหล่านี้” ดังนี้ คิดแล้ว อีก ว่า “(อ. ดอกไม้ ท.) เหล่านี้ เป็นดอกไม้เป็นเครื่องบำรุง ซึ่งพระราช เนืองนิตย์ (ย่อมเป็น), อ. พระราชา เมื่อไม่ทรงได้ (ซึ่งดอกไม้ ท.) เหล่านี้ (ทรงยังราชบุรุษ) ให้พึงจงจำ ซึ่งเรา หรือ หรือว่า (ทรงยังราชบุรุษ) พึง ให้ฆ่า (ซึ่งเรา) หรือว่า (ทรงยังราชบุรุษ) พึงให้ขับไล่ (ซึ่งเรา) จากแว่นแคว้น, (อ. เรา) จะกระทำ อย่างไรหนอแล” ดังนี้ ๑

อถสฺส เอตทโทสิ “ราชา มํ ฆาเตตุ วา รฏฺฐโต วา ปพฺพาเซตุ, โส ทิ มยํ ทมมานปิ อิมสฺมี อตฺตภาเว ชีวิตมตฺตํ ฐนํ ทเพยฺย; สตุฏฺฐ ปุชา ปน เม อนเภาสฺส กปฺปโกฏฺฐิสฺส อลํ หิตาย เจว สฺขาย จาติ อตฺตโน ชีวิตํ ตถาคตสฺส ปริจฺจชิ ๑

ครั้งนั้น (อ. ความคิด) นั้น ว่า “อ. พระราชา จง (ทรงยังราชบุรุษ) ให้ฆ่า ซึ่งเรา หรือ หรือว่า จง (ทรงยังราชบุรุษ) ให้ขับไล่ (ซึ่งเรา) จากแว่นแคว้น, เพราะว่า (อ. พระราชา) นั้น แม้เมื่อพระราชทาน แก่เรา ฟังพระราชทาน ซึ่งทรัพย์ ลักว่าเป็นเครื่องเป็นอยู่ ในอรรถภาพ นี้, ส่วนว่า อ. การบูชา ซึ่งพระศาสดา เป็นของพอ เพื่อประโยชน์เกื้อกูลด้วยนั้นเทียว เพื่อความสุขด้วย แก่เรา ในโกฏฐแห่งกับ ท. มีไช้หนึ่ง (ยอมเป็น)” ดังนี้ ได้มีแล้ว (แก่นายมาลาการ) นั้น, (อ. นายมาลาการนั้น) บริจาคแล้ว ซึ่งชีวิต ของตน แก่พระตถาคต ๑

โส “ยาว เม ปสนฺนจิตฺตํ น ปฏิกุฏฺฐิต: ตาวเทว ปุชฺชํ กริสฺสามีติ ญฺหุจฺปญฺหุโ จ อุตฺตคฺคฺทโค สตุฏฺถารํ ปุชฺเชสิ ๑

(อ. นายมาลาการ) นั้น (คิดแล้ว) ว่า “อ. จิตอันเลื่อมใสแล้ว ของเรา ย่อมไม่หวนกลับ เพียงใด, (อ. เรา) จักกระทำ ซึ่งการบูชา เพียงนั้นนั้นเทียว” ดังนี้ ผู้ทั้งร่ำเริงแล้วทั้งร่ำเริงทั่วแล้ว ผู้ทั้งมีจิตไปในเบื้องบนทั้งมีจิตไปในเบื้องบน บูชาแล้ว ซึ่งพระศาสดา ๑

กถ?

(อ. อันถาม) ว่า “(อ. นายมาลาการ นั้น บูชาแล้ว) อย่างไร” (ดังนี้) ๑

ปจฺมํ ตาว เทว ปุพฺพมฺมุจฺฉิโย ตถาคตสฺส อุปริ ชิปี ๑

(อ. อันแก้) ว่า (อ. นายมาลาการ นั้น) ชัดไปแล้ว ซึ่งกำแห่งดอกไม้ ท. สอง ในเบื้องบน แห่งพระตถาคต ที่แรก ก่อน ๑

ตา อุปริมตฺตเก วิตานํ หุตฺวา อฏฺฐสฺสุ ๑

(อ. กำแห่งดอกไม้ ท. สอง) เหล่านั้น เป็นพदान เป็น ได้ตั้งอยู่แล้ว ในเบื้องบนแห่งพระเคียร ๑

อปฺรา เทว มฺมุจฺฉิโย ชิปี ๑

(อ. นายมาลาการ นั้น) ชัดไปแล้ว ซึ่งกำ ท. สอง เหล่าอื่นอีก ๑

ตา ทกฺขิณหตฺตปฺสฺเสน มาลาปฏิจฺจนฺเนน โอตฺริตฺวา อฏฺฐสฺสุ ๑

(อ. กำ ท. สอง) เหล่านั้น ข้ามลงแล้ว ได้ตั้งอยู่แล้ว โดยข้างแห่งพระหัตถ์เบื้องขวา (โดยอาการ) อันอันระเบียบปกปิดแล้ว ๑

อปฺรา เทว มฺมุจฺฉิโย ชิปี ๑

(อ. นายมาลาการ นั้น) ชัดไปแล้ว ซึ่งกำ ท. สอง เหล่าอื่นอีก ๑

ตา ปิฏฺฐิปฺสฺเสน โอตฺริตฺวา ตเถว อฏฺฐสฺสุ ๑

(อ. กำ ท. สอง) เหล่านั้น ข้ามลงแล้ว ได้ตั้งอยู่แล้ว เหมือนอย่างนั้นนั้นเทียว โดยข้างแห่งพระปฤษฎางค์ ๑

อปรา เทว มุฏฺฐิโย ขิปี ๑

(อ. นายมาลาการ นั้น) ชัดไปแล้ว ซึ่งกำ ท. สอง เหล่าอื่นอีก ๑

ตา วามหตฺถปสฺเสน โอตริตฺวา ตเถว อฏฺฐจฺสุ ๑

(อ. กำ ท. สอง) เหล่านั้น ข้ามลงแล้ว ได้ตั้งอยู่แล้ว เหมือนอย่างนั้นนั่นเทียว โดยข้างแห่งพระหัตถ์เบื้องซ้าย ๑

เอว อฏฺฐ นาฬิโย อฏฺฐ มุฏฺฐิโย หุตฺวา จตุสฺส จาเนสฺส ตถาคตํ ปริกฺขิปีสฺสุ ๑

อ. ทะนาน ท. แปด เป็นกำ แปด เป็น แวดล้อมแล้ว ซึ่งพระตถาคต ในฐานะ ท. สี่ ด้วยประการฉะนี้ ๑

ปุโรโต คมนทฺวารมตฺตเมว อโหสิ ๑

(อ. ที่) อันสักว่าประตูเป็นที่ไปนั้นเทียว ได้มีแล้ว ข้างหน้า ๑

ปุปฺพานํ วนณฺณานิ อนฺโตมุขานิ อเหตุ, ปตฺตานิ พหิมุขานิ ๑

อ. ขั้ว ท. แห่งดอกไม้ ท. เป็นของมีหน้าในภายใน ได้เป็นแล้ว, อ. กลีบ ท. เป็นของมีหน้าในภายนอก (ได้เป็นแล้ว) ๑

ภควา รชตปฏฺญปริกฺขิตฺโต วีย หุตฺวา ปายาสิ ๑

อ. พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ร้าวกะว่าอันแผ่นแห่งเงินแวดล้อมแล้ว เป็น ได้เสด็จดำเนินไปแล้ว ๑

ปุปฺพานิ อจิตฺตกานิปี (P136) สจิตฺตํ นิสฺสาย อภิชฺชิตฺวา อปติตฺวา สตถารา สทฺธิเยว คจฺจนฺติ จิตฺถฺจาเน ติฏฺฐนฺติ ๑

อ. ดอกไม้ ท. แม้อันมีจิตหามีได้ อาศัยแล้ว (ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า) ผู้เป็นไปกับด้วยจิต ไม่แตกแล้ว ไม่ตกแล้ว ย่อมไป กับ ด้วยพระศาสนานั้นเทียว, ย่อมหยุด ในที่ (แห่งพระศาสนา) ประทับยืนอยู่แล้ว (ดังนี้) ๑

สตฺถุ สรีโรโต สตสทฺสสฺวิขุสฺสตา วีย รลฺลโย นิฏฺฐมีสฺสุ ๑

อ. พระรัศมี ท. เป็นราวกะว่าสายแห่งสายฟ้าอันมีแสงเป็นประมาณ (เป็น) เปล่งออกแล้ว จากพระสรีระ ของพระศาสดา ๑

ปุโรโต จ ปจฺจโต จ ทกฺขิณโต จ วามโต จ สีสฺมตฺถกโต จ นิฏฺฐนฺตรลฺลโย นิฏฺฐมีสฺสุ ๑

อ. พระรัศมีอันเปล่งออกแล้ว ท. เปล่งออกแล้ว ข้างหน้าด้วย ข้างหลังด้วย ข้างขวาด้วย ข้างซ้ายด้วย ข้างเบื้องบนแห่งพระเศียรด้วย ๑

เอกาปิ สมนุชสมมุชญาเนน อปลายิตวา, สพพาปิ สตุถารํ ติกขชตฺตํ ปทกฺขิณํ กตฺวา ตฺรณตาลกฺขนธปฺปมาณา หุตฺวา ปุโรโตเยว ธาวนติ ๑

(อ. พระรศมี) แม้สายหนึ่ง ไม่หนีไปแล้ว โดยที่ทั้งมีหน้าพร้อมทั้งมีหน้าพร้อม, (อ. พระรศมี ท.) แม้ทั้งปวง กระทำแล้ว ซึ่งการประทักษิณ ซึ่งพระศาสดา ลั่นสามครั้ง เป็นรศมีมีล้าแห่งต้นตาลหนุ่มเป็นประมาณ เป็น ย่อมเล่นไป ข้างหน้านั้น เทียว ๑

สกลนครํ สงฺขุภี ๑

อ. พระนครทั้งสิ้น แตกตื่นแล้ว ๑

“อนโตนคเร นว โกฏิโย พหิณคเร นว โกฏิโยติ อฏฺฐารสสุ โกฏิสุ เอโกปิ ปุริโส วา อิตถิ วา ภิกฺขุ คเหตุวา น นิกุมมนโต นาม นตฺติ ๑

อ. - ในโกฏิ ท. สิบแปด คือ อ. โกฏิ ท. เก้า ในภายในแห่งพระนคร อ. โกฏิ ท. เก้า ในภายนอกแห่งพระนครหา - (บุคคล) แม้คนหนึ่ง คือ อ.บุรุษ หรือ หรือว่า คือ อ.หญิง ชื่อว่า ผู้ไม่ถือเอา ซึ่งภิกษา แล้วจึงออกไปอยู่ ย่อมไม่มี ๑

มหาชนํ สีนหาทํ นนฺโต เจลกฺขเขปสทฺสฺสานิ กรโณโต สตุถุ ปุโรโตว คจฺจนติ ๑

อ. มหาชน บันลืออยู่ บันลือเพียงดังสีหะ กระทำอยู่ ซึ่งพันแห่งการยกขึ้นซึ่งท่อนผ้า ท. ย่อมไป ข้างพระพักตร์ ของพระ ศาสดาเทียว ๑

สตุถาปิ มาลาการสฺส คุณํ ปากฺกํ กาทํ ติดาเวเต นคเร เภริจฺรณมฺคเคเนว อจฺริ ๑

แม้ อ. พระศาสดา ได้เสด็จเทียวไปแล้ว โดยหนทางเป็นที่เทียวไปแห่งกลองนั้นเทียว ในพระนคร อันมีคาจตุตสามเป็น ประมาณ เพื่ออันทรงกระทำ ซึ่งคุณ ของนายมาลาการ ให้เป็นคุณปรากฏแล้ว ๑

มาลาการสฺส สกลสรีรํ ปญฺจวณฺณาย ปิตฺติยา ปริปุริ ๑

อ. สรีระทั้งสิ้น ของนายมาลาการ เต็มรอบแล้ว ด้วยปิตติ อันมีวรรณะห้า ๑

โส โถกณฺเณว ตถาคเตน สทฺธิ จริตฺวา มโนสิลาเร นิมุคฺโค วีย พุทฺธรสีนํ อนฺโต ปวิฏฺโฆ สตุถารํ โถเมตฺวา วนฺทิตฺวา ตฺวจฺจปฺจนิเมว คเหตุวา เคหํ อคฺมาสี ๑

(อ. นายมาลาการ) นั้น เทียวไปแล้ว กับ ด้วยพระตถาคต หน้อยหนึ่งนั้นเทียว เข้าไปแล้ว ในภายใน แห่งพระรศมีของ พระพุทธเจ้า ท. รวกว่าจมลงแล้ว ในรสแห่งมโนศิลา ชมเชยแล้ว ถวายบังคมแล้ว ซึ่งพระศาสดา ถือเอาแล้ว ซึ่งกระเข้า อันปล่านนั้นเทียว ได้ไปแล้ว ลู่อื่น ๑